

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bruntál, Cihelní 6

792 01 Bruntál, Cihelní 6

Identifikátor školy: 600 131 807

Termín konání komplexní inspekce: 3. - 6. prosinec 2002

Čj.:	145 216/02-5113
Signatura:	kn1cw120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bruntál, Cihelní 6 je úplnou základní školou ležící na okraji města uprostřed sídlištní zástavby. Škola je od 1. 1. 1998 samostatným právním subjektem, jejím zřizovatelem je Město Bruntál, náměstí Míru 1, 792 01 Bruntál. V současné době navštěvuje 23 tříd 534 žáků z Bruntálu a pěti sousedních obcí. Podle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je celková kapacita školy 630 žáků, její součástí je školní družina s kapacitou 110 žáků a školní jídelna s možností výdeje 550 jídel. Školní družina poskytuje činnost mimo vyučování 85 zapsaným dětem ve třech odděleních. Výuka žáků prvního stupně probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Obecná škola čj. 120 35/97-20. Na druhém stupni je vyučováno dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 (včetně zapracovaných doplňků). V objektu školy působí též soukromá nadační škola AMOS.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům Obecná škola a Základní škola,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů společenskovední, přírodovědné a výchovné složky výuky,
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období roku 2001,
- materiálně-technických podmínek školního stravování, dodržování finančních, výživových a spotřebních ukazatelů.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku ve škole zajišťuje celkem 34 učitelů, z nichž 29 (tj. 85,3%) splňuje předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Bez požadované kvalifikace je pět učitelů. Při sestavování úvazků vychází vedení školy nejenom z odborné a pedagogické způsobilosti, pedagogické praxe, ale i z osobních dispozic vyučujících.

Ve třinácti třídách prvního stupně vyučuje jedenáct plně kvalifikovaných pedagogů, další dvě učitelky studují v současné době na příslušné vysoké škole. Ve sledovaných hodinách neměla tato skutečnost negativní vliv na kvalitu výuky. V rámci metodického sdružení je pro třídy jednotlivých ročníků určen ročníkový učitel. Ten koordinuje práci v ročníku, podílí se na rozvržení učiva a na tvorbě tematických plánů, poskytuje pomoc nekvalifikovaným a začínajícím učitelům.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jednotlivých složek výuky na druhém stupni jsou následující:

Český jazyk vyučuje v deseti třídách 6. až 9. ročníku pět vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí, pouze jeden však má specializaci pro sledovaný předmět.

Výuku **dějepis** zajišťují čtyři vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, z uvedeného počtu mají dva specializaci pro sledovaný předmět.

Pro český jazyk i dějepis je ustavena předmětová komise. Její náplní je mimo jiné zohlednit v tematických plánech přechod mezi vzdělávacími programy v pátém a šestém ročníku. Komise se rovněž zabývá návrhy pro vedení školy na doplňování potřebných učebních pomůcek a zajišťuje spolupráci (zejména v českém jazyce) s učiteli, kteří vedou reedukační péči.

Cizím jazykům vyučuje celkem sedm pedagogů, z toho dva s požadovanou kvalifikací (německý jazyk - 100% kvalifikovaně, anglický jazyk - 47% kvalifikovaně). Předmětová komise koordinuje výuku mezi ročníky tak, aby byla zachována její kontinuita.

Výuka předmětů **matematika a zeměpis** je zajištěna se 100% kvalifikovaností. Ve sledované oblasti pracují dvě předmětové komise a metodické sdružení prvního stupně. Metodické orgány se zabývají především rozvržením učebních celků do jednotlivých ročníků, tvorbou tematických plánů, volbou vhodných učebních metod a forem práce i samotnými výsledky výuky (analýza srovnávacích písemných prací v paralelních třídách, srovnávací testy Kalibro). Předsedové jednotlivých komisí hospitují ve výuce.

Předměty **fyzika, chemie, praktické a technické činnosti** vyučují až na jednu výjimku učitelé splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pouze předmětu praktické činnosti (práce s textilem a příprava pokrmů) u skupiny dívek v 6. a 7. ročníku vyučuje učitelka bez vysokoškolského vzdělání. Pro předměty praktické a technické činnosti není ustavena předmětová komise, ačkoli těmto předmětům vyučuje celkem šest učitelů.

Předměty výchovné složky výuky, **občanská výchova a rodinná výchova**, jsou v 83% z celkové hodinové dotace vyučovány učiteli, kteří splňují výše zmiňované podmínky. Pro uvedené předměty jsou zřízeny předmětové komise. Hlavní náplní jejich činnosti je tvorba tematických plánů, příprava soutěží, hledání vhodných forem práce a metod specificky použitelných ve výchovně zaměřených předmětech.

Činnost metodických orgánů se řídí celoročním plánem, ze schůzek předmětových komisí jsou pořizovány zápisy. Pozitivně lze hodnotit práci ročníkových učitelů, kteří koordinují výuku v jednotlivých předmětech. Prokazatelná je práce výchovné poradkyně i její spolupráce s vyučujícími.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena. Organizační a provozní řád vymezuje kompetence pracovníků, obsahuje jednoznačné údaje a pokyny pro plynulé zajištění chodu školy. Školním řádem jsou stanovena práva a povinnosti žáků. Tento materiál je přehledný a srozumitelný, všichni pracovníci a žáci s ním byli prokazatelně seznámeni. Demokratický styl řízení ze strany vedení pozitivně ovlivňuje celkovou atmosféru ve škole, vzájemné vztahy jsou přátelské a korektní. Úkoly stanovené celoročním plánem jsou reálné, kontrolní činnost ředitele a pracovníků pověřených kontrolou je prováděna v souladu s plánem. V kontrolních záznamech jsou uváděna případná nápravná opatření s termíny následných kontrol. Závěry jsou analyzovány a slouží jako podklad ke zkvalitnění práce školy. V návaznosti na kontrolní systém jsou stanovena kritéria hodnocení práce zaměstnanců. Kritéria jsou zveřejněna na nástěnce ve sborovně. S ohledem k potřebám výchovně-vzdělávací práce školy umožňuje vedení svým zaměstnancům účast na akcích a školeních v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční, informace pedagogům jsou předávány na plánovaných poradách, nebo na provozních poradách, které se konají příležitostně v intervalech čtyř až šesti týdnů. Dvakrát ročně se konají mimořádné porady všech pracovníků školy. Využívá se také operativního přenosu informací prostřednictvím zpráv na nástěnce ve sborovně. Informovanost žáků zajišťují třídní učitelé, využívá se školního rozhlasu, nástěnek ve třídách a na chodbách. Rodičům se zprávy dostávají formou zápisů v žákovských knížkách, nebo na čtvrtletních konzultačních hodinách. V případě potřeby a zájmu mohou rodiče školu

osobně navštívit ve vymezeném čase každé úterý odpoledne. Vyloučeny nejsou individuální konzultace a po dohodě s učitelem případná návštěva vyučovací hodiny. Veřejnost se o životě školy dovídá z informačních letáků, z článků v regionálním tisku, nebo při příležitosti konání dnů otevřených dveří.

Velmi dobrou spolupráci vykazuje škola se zřizovatelem i s ostatními subjekty působícími ve městě (PPP, MDDM, ZUŠ, SSŠ). Úzká spolupráce je s místní tělovýchovnou organizací a informačním a poradenským střediskem. V rámci projektu PHARE byla navázána spolupráce s partnerskou školou v Opole. Na organizaci školních akcí se podílí občanské sdružení rodičů a přátel školy Čtyřlístek.

Personální podmínky umožňují efektivně realizovat vzdělávací program a jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Součástí školního areálu je kromě vlastní budovy školy také zahrada a venkovní sportoviště, kde mohou žáci za příznivého počasí pobývat v době velkých přestávek. V budově je dostatek světlých, prostorných učeben, na chodbách prvního stupně jsou vytvořeny relaxační koutky, které jsou dětmi využívány o přestávkách. Prostory školy dovolují pro výuku některých předmětů zřídit odborné učebny (např. samostatné učebny pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu, učebny pro výuku cizích jazyků, hudební a výtvarné výchovy). K dispozici je také keramická dílna, knihovna, školní dílna, cvičná kuchyň a učebna šití. Velkou výhodou jsou dvě počítačové učebny. Ke sportovnímu vyžití slouží dvě tělocvičny s vnějšími sportovišti (atletický ovál a dvě asfaltová hřiště). Součástí hygienického zázemí je umývárna a čtyři šatny. Pitný režim je zajištěn nápoji v přistavených várnících ze školní jídelny, nebo nápoji ze dvou automatů.

Třídy prvního stupně působí velmi pěkným estetickým dojmem, jsou vybaveny novým, případně renovovaným nábytkem, záclony na oknech a dostatek zeleně zpříjemňují celkové prostředí. Lavice jsou uspořádány do čtyř až pěti center, což umožňuje využívat metod otevřeného a projektového vyučování. K dispozici je dostatek magnetických tabulí, na kterých jsou umístěny materiály doplňující právě probírané učivo. V každé třídě je koberec plocha pro učení v kruhu a relaxaci. Vyučující mají k dispozici radiomagnetofony, v některých učebnách jsou umístěna pianina, pouze v jedné je televizor. Pro žáky je dostatek učebnic, nejčastěji se však využívá pracovních sešitů, které jsou pořizovány po dohodě s rodiči. Fond učebních pomůcek pro první stupeň se postupně doplňuje, stejně je tomu i v případě učebnic a odborné literatury.

Třídy druhého stupně jsou rovněž prostorné, světlé, tepelné podmínky odpovídají potřebám žáků. Jsou vybaveny většinou novým nebo udržovaným školním nábytkem a potřebným hygienickým zázemím. Estetická úroveň tříd druhého stupně je různá, většinou průměrná.

Výuka českého jazyka i dějepisu probíhá v běžných třídách (odborné učebny pro uvedené předměty nejsou k dispozici). Pro oba sledované předměty mají žáci k dispozici učebnice se schvalovací doložkou MŠMT ČR, pracovní sešity. Školní atlasy jsou většinou pouze zapůjčovány v hodinách. Kabinetní sbírky jsou vybaveny potřebným množstvím pomůcek včetně audiovizuální techniky, videoprogramů a učebních programů na PC. Ve sledovaných hodinách však nebyly využity. Citelná je absence historických nástěnných map. Výuce (nejen obou sledovaných předmětů) slouží žákovská knihovna. Ta obsahuje zejména řady doplňkové četby pro ročníky 1. stupně, starší beletrii pro všechny věkové kategorie a několik starších

i nových svazků encyklopedií všeobecného i specializovaného zaměření. Publikace z žákovské knihovny jsou využívány učiteli i žáky dle potřeby.

Pro výuku anglického jazyka má škola dvě odborné učebny (zvláště pro 1. a pro 2. stupeň) a jednu odbornou učebnu pro výuku německého jazyka. Rozmístění žákovského nábytku umožňuje volný pohyb žáků (dramatizační prvky výuky). K dispozici je množství tabelárních učebních pomůcek, televizory s videopřehrávači, magnetofony, slovníky a další literatura. Některé vyučovací hodiny jsou vzhledem k počtu tříd realizovány i v kmenových třídách. Pro výše uvedené předměty má škola k dispozici ucelené řady učebnic.

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, žáci mají k dispozici schválené učebnice novějšího data vydání a pracovní sešity. Množství učebních pomůcek pro matematiku je na běžné úrovni. Pro zeměpis je zřízena odborná učebna, která však slouží také jako běžná třída. Je vybavena videorekordérem s televizním přijímačem, buduje se roletový systém pro mapy. Učebna sousedí s kabinetem zeměpisu, kde jsou uloženy nové nástěnné mapy a ostatní pomůcky. Školní videotéka zahrnuje jen málo titulů. Poměrně velké množství odborné a obrazové literatury je uloženo v žákovské knihovně. Žáci používají schválené učebnice (ucelené řady). V hospitovaných hodinách se pracovalo se sešitovými školními atlasy, které jsou však jen zapůjčovány. Nedostatek je školních atlasů světa s komplexní nabídkou map. Ačkoli je škola vybavena audiovizuální technikou, její využití ve vyučovacím procesu bylo nedostatečné.

Výuce fyziky a chemie slouží odborné učebny vybavené demonstračními stoly, v učebně chemie jsou demonstrační stůl i žákovské stoly s rozvody vody a plynu. Učební pomůcky jsou umístěny v kabinetech a skladech, množství a struktura učebních pomůcek umožňuje kvalitní plnění vzdělávacího programu. Žáci mají učebnice schválené MŠMT ČR, při pořizování nových učebnic jsou preferovány ucelené řady.

Výuka občanské a rodinné výchovy probíhala v kmenových třídách. Učebních pomůcek má škola pro tyto předměty minimální množství (videokazety). V rámci předmětových komisí není vytvořen systém shromažďování potřebných pomůcek (pracovní listy, obrázky, pohledy, literatura atd.) k tématům probíraným v jednotlivých ročnících. Učebnic je rovněž pouze omezené množství a žákům jsou rozdávány pouze v hodinách pokud se s nimi pracuje.

K výuce předmětu pracovní činnosti - práce s technickými materiály a volitelného předmětu technické činnosti má škola k dispozici školní dílnu, která je vybavena pracovními stoly pro práci s kovovými materiály a též je využívána i pro práci s dřevem. Vzhledem k reorganizaci školních dílen není uspořádání pracovních stolů v dílně optimální vzhledem k bezpečnosti práce žáků a nedává učiteli dostatečný prostor pro zpětnovazební kontrolu žákovské práce. Pracovní skříňky nejsou určeny pro nářadí žáků, za které by byli morálně odpovědní. Tím není umožněno vytváření správných pracovních návyků. Skříňky jsou používány nevhodně na uskladnění hotových výrobků. Škola má dostatečné množství nářadí, které je však uloženo nepřehledně v přílehlém skladu. Žáci neměli při praktické činnosti pracovní oblečení ani obuv, rovněž hygiena žáků zejména po skončení jejich činnosti není optimálně řešena.

Pro výuku pracovních činností - příprava pokrmů má škola cvičnou kuchyni vybavenou pracovními stoly a elektrickými sporáky. Vybavení nádobím, pracovními pomůckami a nástroji odpovídá specifickým cílům předmětu.

Pracovní činnosti - pěstitelství jsou koncipovány v jarním a letním období jako práce na školním pozemku a správné zacházení s používaným nářadím včetně dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V zimním období je náplní předmětu alternativní učivo z oblasti biologie člověka a chovatelství. Materiálně-technické podmínky byly zjišťovány

vzhledem k termínu inspekce pouze v této oblasti. Pro výuku se využívá odborné učebny biologie a místnosti zoologického kroužku.

Výuka pracovních činností - práce s textilem probíhá v kmenových učebnách a žáci si jednoduché prostředky i materiály přinášejí z domova. Šití na elektrických strojích je realizováno v dobře vybavené učebně šití.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ SPOLEČENSKOVĚDNÍ, PŘÍRODOVĚDNÉ A VÝCHOVNÉ SLOŽKY VÝUKY

Realizace vzdělávacích programů

Kontrolou dokumentace (aktuální rozvrhy hodin pro jednotlivé ročníky a třídy, učební plány rozpracované pro jednotlivé ročníky dokumentující splnění časové dotace povinných předmětů v rámci celkové školní docházky) bylo zjištěno, že výuka na obou stupních školy probíhá v souladu s deklaroványými učebními plány obou vzdělávacích programů.

Vyučující se řídí zpracovanými časově tematickými plány, které vypracovali pod vedením ročníkových učitelů a předsedů předmětových komisí. Z provedených hospitací a kontroly předložených časově tematických plánů vyplývá, že probírané učivo odpovídá učebním osnovám obou vzdělávacích programů.

Skladba rozvrhu hodin koresponduje s psychohygienickými zásadami, jednotlivé předměty jsou řazeny podle náročnosti s důrazem na duševní hygienu. Vyučující dbají na správné dodržování hygienických návyků žáků, ve výuce všech ročníků jsou většinou střídány náročnější činnosti s činnostmi odpočinkovými, na 1. stupni jsou pravidelně zařazovány relaxační chvílky.

Pedagogická dokumentace o naplňování zvolených vzdělávacích programů je prokazatelně a průběžně vedena. Vedení školy ve spolupráci s metodickými orgány účinně zabezpečuje kontrolu plnění učebních plánů a osnov.

Realizace zvolených vzdělávacích programů Obecná škola a Základní škola jsou v souladu se zařazením do sítě škol.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů společenskovední složky výuky

Sledovaná složka předmětů byla hodnocena na základě hospitací v předmětech **český jazyk, cizí jazyk (angličtina, němčina), dějepis**.

Časová dotace specifických složek českého jazyka je vyučujícími prvního stupně vhodně volena dle potřeby, na druhém stupni je jazykové vyučování dotováno většinou dvěma hodinami, literární výchova a sloh jednou hodinou týdně. Týdenní časová dotace cizích jazyků odpovídá deklarovanému učebnímu plánu. Dějepis je v 6., 7. a 9. ročníku dotován dvěma hodinami, v 8. ročníku jednou hodinou týdně.

Bezprostřední příprava na vyučovací hodiny se odvíjí od individuálních časově tematických plánů. I přes drobné nedostatky je kontinuita výuky zajištěna, obsahová duplicita nebyla zjištěna. Stanovené výukové cíle v tematických plánech i sledovaných vyučovacích hodinách odpovídají standardu vzdělávání. Všichni vyučující jsou řádně informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Velmi dobrá úroveň práce s těmito žáky byla zaznamenána

téměř ve všech hospitovaných hodinách jazykového vyučování a průkazná z žákovské dokumentace i dokumentace učitelů provádějících reedukační péči.

Vyučující zpravidla řídili výuku jasnými a srozumitelnými pokyny, respektovali individuální zvláštnosti žáků. Většinou byla vyučujícím na počátku vyučování stanovena náplň hodiny, stanovení cíle a hodnocení jeho splnění v závěru hodiny však bylo výjimkou. Metody a formy práce byly převážně voleny tak, aby zajistily optimální motivaci a aktivizaci žáků.

V mluvnické složce českého jazyka byl kladen důraz na procvičování a upevňování již získaných vědomostí a dovedností formou frontálního opakování, skupinové i samostatné práce (práce s učebnicemi, pracovními listy, prověřovací pravopisná cvičení ap.). Vynikající hodina slohu na 2. stupni školy byla součástí předem připraveného projektu, který (dle zápisů v třídní knize) vyučující realizuje ve všech specifických složkách českého jazyka. Pouze v jedné vyučovací hodině byly zvolené metody a formy výuky neadekvátní stanovenému cíli. Při kontrole žákovské dokumentace v jazykovém vyučování bylo zjištěno, že úkoly a cvičení jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a hodnoceny, žáci však nejsou důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

Promyšlená příprava jednotlivých hodin anglického a německého jazyka byla zřejmá ze vždy jasně vymezeného cíle, obsahu a účelné struktury. Metody a formy práce byly většinou voleny tak, aby zajistily optimální motivaci a aktivizaci žáků. Hodiny se vyznačovaly cizojazyčnou atmosférou, žáci velmi dobře chápali cizojazyčné pokyny, což vedlo k udržení jejich pozornosti a aktivity. Časté střídání činností formou skupinové i frontální práce, zařazování práce s učebnicí a různými pomůckami (karty se slovy, obrázkový materiál, pracovní listy) zabezpečovaly velmi dobrou úroveň sledovaných hodin. V hodnocení žáků převažovalo pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, které mělo další motivující účinky. Analýza chyb byla prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. V žádné ze sledovaných hodin však nebyli žáci vedeni k sebehodnocení.

Ve výuce dějepisu bylo využito rozmanitých metod a forem práce s převahou frontálního způsobu výuky. Učitelé vycházeli z vlastních znalostí a zkušeností žáků, vedli žáky k samostatnému vyhledávání informací v textu, k orientaci na mapkách v učebnicích a atlasech. Nástěnné historické mapy však byly využity minimálně. V některých hodinách vyšších ročníků pracovali učitelé i žáci s dobovými dokumenty, žáci řešili problémové otázky, hledali souvztažnosti mezi novými a již získanými poznatky. Menší důraz byl kladen na regionální specifika. Uvedené činnosti podporovaly žákovskou aktivitu a vedly ke snadnějšímu zapamatování probírané látky. Aktivizace žáků vstupními a průběžnými motivačními metodami byla zřetelná téměř ve všech hospitovaných hodinách, výrazně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Při zadávání samostatné školní práce a domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všichni vyučující ověřovali pochopení zadávaných úkolů. Hodnocení odpovídalo znalostem žáků, klasifikace byla vyučujícími zdůvodněna. Jen ojediněle jsou žáci vedeni k sebehodnocení. Ne vždy si však v závěru hodin ponechali vyučující dostatečný časový prostor pro shrnutí probraného učiva a hodnocení průběhu vyučovací hodiny.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, ve vyučovacích hodinách byli žáci slušní a ukázněni. Komunikativní dovednosti zejména mladších žáků byly na velmi dobré úrovni. Komunikace vyučujících, především kvalita jejich vyjadřování, byla téměř ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech společenskovědní složky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů přírodovědné složky výuky

Sledovanými předměty přírodovědné složky výuky byly matematika, zeměpis, fyzika, chemie.

V průběhu inspekce bylo navštíveno deset vyučovacích jednotek **matematiky** na prvním a druhém stupni. Absence odborné kvalifikace u dvou z vyučujících se nepromítla do kvality výuky, spíše jejich probíhající studium kladně působilo přínosem nových prvků do výuky.

Úvodní motivace se většinou omezovala na seznámení žáků s cílem a obsahem hodiny. Motivačním prvkem ve většině hodin byly problémové otázky i průběžné ověřování, jak žáci učivo pochopili. K průběžné aktivizaci žáků byly dále využívány mezipředmětové vztahy, návaznost na zkušenosti žáků a motivující slovní hodnocení. Pouze ve třech sledovaných jednotkách proběhla klasifikace výkonu žáků, a to při písemném ověřování znalostí.

Část hodin měla charakter přímého vyučování s frontálním přístupem, verbální výukou a dominantní úlohou učitele. Ve druhé části hospitované výuky, především u mladších vyučujících, byly uplatňovány moderní pedagogické postupy (aktivní učení, činnostní prvky, problémové úkoly). Na prvním stupni byly zařazovány různé relaxační činnosti, vyučující dbali na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovali pamětné i písemné počítání. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné.

Struktura hodin odpovídala stejně jako obsah učiva a množství informací věku žáků. Výklad nového učiva byl srozumitelný, logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti. Velmi účinná byla jejich práce ve skupinách, řešení připravených problémových úkolů. Vyučující v převážné části hodin poskytli žákům dostatek možností k vyjádření vlastního názoru a prostoru k diskusi. Vedli je ke schopnosti učivo aplikovat v praxi. Úkoly byly zařazovány s postupnou stupňovitou obtížností. Samostatná práce sloužila k upevnění učiva i k poskytnutí zpětné vazby. Zadané domácí úkoly byly přiměřené rozsahem a vycházely z probíraného učiva. V závěrečných fázích hodin bylo dostatečně pamatováno na shrnutí učiva a provedeno zhodnocení práce žáků.

Obsah volitelného předmětu seminář z matematiky (8. ročník) a nepovinného předmětu matematika (9.ročník) funkčně doplňuje celkový rozsah učiva a připravuje žáky k přijímacímu řízení ve středních školách.

Struktura sledovaných hodin **zeměpisu** odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Probírané učivo je obsaženo v tematických plánech vyučujících, které jsou zpracovány s ohledem na podmínky ve škole. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. Perspektivní a bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla optimální. Plánované cíle jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie a praxe. Ve většině navštívených hodin byly zařazovány prvky úvodní i průběžné motivace (odkazy na aktuální události, vlastní zkušenosti žáků a mezipředmětové vztahy). Vyučující na začátku hodiny i v jejím průběhu zjišťovali výchozí vědomosti a podle toho korigovali i samotný výklad nového učiva. Ověřování pochopení látky probíhalo v jedné sledované hodině ústní formou. Otázky při opakování však byly převážně zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva, méně již na pochopení vztahů a souvislostí. Žáci prokazovali ve většině velmi dobré znalosti předmětu.

Metodicky byla výuka zajištěna řízeným rozhovorem, výkladem, individuální či skupinovou prací s mapou, atlasem nebo učebnicí. V některých opakovacích částech hodin dostávaly skupiny žáků různé úkoly, z nich část sloužila k upevnování nebo prověřování probraného učiva. Toto bylo interpretováno věcně správně v souladu se současnými poznatky. Vyučovací čas byl převážně efektivně využit. Závěr většiny hodin obsahoval hodnocení výkonu žáků a v některých z nich se objevovaly i prvky sebehodnocení.

Týdenní časová dotace vyučovacích hodin **fyziky** je z minimálního počtu šesti hodin stanovených učebním plánem pro 6. - 9. ročník zvýšena o dvě hodiny. V 8. ročnících je dále

zaveden volitelný předmět praktika z fyziky v časové dotaci dvou hodin. Tato skutečnost umožňuje kvalitnější plnění vzdělávacích cílů ve fyzice a u zájemců z řad žáků rozvíjení aktivní, samostatné a tvůrčí činnosti. Týdenní časová dotace vyučovacích hodin **chemie** je dvě hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Součástí výuky obou předmětů jsou laboratorní práce.

Ve všech hospitovaných hodinách byli žáci vhodně motivováni, vyučující využívali zkušenosti žáků z praxe a učivo vhodně aktualizovali. Výuka probíhala v odborných učebnách a při výkladu i opakování učiva bylo efektivně využíváno názorných pomůcek, zpětného projektoru a demonstračních experimentů. Během vyučování byly vědomosti žáků prověřovány, klasifikace byla objektivní a učitelé vždy zdůvodněni. Žáci byli vedeni k sebekontrolě, méně však bylo využíváno vlastního sebehodnocení.

Na všechny hospitované hodiny fyziky a chemie byli vyučující dobře připraveni. Zvolené metody byly adekvátní vzdělávacím cílům, žáci byli vedeni k aplikaci učiva. Výklad nového učiva vycházel z výsledků demonstračních experimentů, pro upevnění vědomostí a shrnutí učiva byla využívána práce s učebnicí. V rámci výuky chemie byly hospitovány i frontální laboratorní práce, které byly velmi dobře a efektivně připraveny. Ochrana zdraví a bezpečnost žáků byla zajištěna, žáci ani učitel však nepoužili ochranný oděv.

Psychohygienu výuky byla dodržována, členění výuky i pracovní tempo přispívaly k plnění výchovně-vzdělávacích cílů. V rámci výuky fyziky se žáci pravidelně zúčastňují naukových soutěží (Archimediáda, fyzikální olympiáda).

Oblast interakce a komunikace se ve všech navštívených hodinách vyznačovala převážně dohodnutými pravidly jednání, která byla žáky akceptována. Při práci byl vytvářen dostatečný prostor pro vzájemnou kooperaci a komunikaci. Verbální a neverbální úroveň komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni. Během hospitací se nevyskytly žádné projevy nežádoucího chování žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodovědné složky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výchovné složce výuky a v pracovních činnostech

Vyučující **občanské a rodinné výchovy** se řídí zpracovanými tematickými plány, které garantují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky a vylučují obsahovou duplicitu. Stanovené výukové cíle v hodinách sledovaných předmětů odpovídaly aktuálnímu složení tříd a standardu vzdělávání. Vstupní a průběžná motivace ve sledovaných hodinách vycházela z využití zkušeností žáků, z pozitivních interpersonálních vztahů mezi učitelem a žáky a z převážně pozitivního hodnocení žáků.

Struktura navštívených hodin byla většinou promyšlená, respektovala individuální věkové zvláštnosti žáků i aktuální situaci ve třídě. V úvodní části se vyučujícím téměř vždy podařilo navodit přátelskou atmosféru, což se pak odráželo v otevřenosti žáků při diskusích k danému tématu hodin. Bylo využíváno frontální i skupinové práce a aktivní činnosti jednotlivých žáků, v jednom případě i komunitního kruhu. Při vedení diskusí byly otázky srozumitelné, jednoznačné, zaměřené na aplikaci učiva do denního života. Důraz byl kladen na rovnováhu mezi rozumovou a citovou složkou vzdělávacího a výchovného působení. Výuka většiny hodin byla zpestřována vhodným použitím pomůcek (pracovní listy, karty s pojmy, literatura, učebnice, příprava na tabuli atd.). V některých hodinách bylo využíváno i domácí přípravy žáků. Část žáků však úkol nesplnila, což komplikovalo další práci učitele.

Hodnocení žákovských prací bylo objektivní, zdůvodněné a většinou pozitivní. Pomáhalo rozvíjet jejich sebedůvěru. Vyučující nenásilnou formou korigovali názory a životní postoje žáků.

Ve vyučovacích hodinách bylo patrné, že pravidla vzájemného jednání jsou oboustranně známá a dodržovaná. Úroveň komunikace učitelů byla velmi dobrá. Svým vystupováním i příkladem vedli žáky k rozvoji komunikativních dovedností. V interpersonální komunikaci se projevovala vzájemná důvěra a převážně pozitivní vztahy.

Předmět **pracovní činnosti** je koncipován tak, aby žáci získali základní a praktické dovednosti v oblasti pěstitelství a chovu zvířat, v přípravě pokrmů, v práci s textilem a technickými materiály. Hospitace proběhla také v předmětu technické činnosti, který je volitelným předmětem pro žáky 8. ročníků. Ve všech navštívených hodinách byli žáci vhodně motivováni, veškerá jejich činnost směřovala ke zhotovení konkrétních výrobků (produktů), které nebyly samoučelné, ale nacházely uplatnění v rámci školy, jiných předmětů i v zájmové činnosti.

Hodnocení žáků vycházelo z průběžného hodnocení jejich činnosti a z hodnocení konečného výrobku. V některých hospitovaných hodinách chybělo průběžné hodnocení a z něho vyplývající korekce postupů na odpovídající úrovni, což mohlo být důsledkem absence pedagogické a odborné způsobilosti vyučujících.

Ve většině hospitovaných hodin pracovních činností odpovídala zvolená témata činnostem doporučeným v osnovách, výhrady lze mít jen k obsahu práce s textilem v 6. ročníku (podle osnov je doporučen pro žáky 1. - 5. ročníku) a k obsahu technických činností, kde žáci věnovali většinu vyučovacích hodin opravě školního nábytku a úklidu.

Žáci jednotlivých tříd jsou pro výuku praktických činností děleni na dvě skupiny (chlapci a dívky) a v činnostech se po určitém období střídají. Zpracované tematické plány však nejsou adresné a nezahrnují potřebnou koordinaci jednotlivých skupin žáků a činností. Na hospitované hodiny byli učitelé dobře připraveni, použité vyučovací metody byly vzhledem ke stanoveným výchovně-vzdělávacím cílům vhodně voleny. Psychohygienické podmínky výuky byly dodržovány, při práci s technickými materiály a v technických činnostech nebylo však vyučujícím dbáno na to, aby žáci používali ochranný pracovní oděv.

Až na práci s textilem v 6. ročníku bylo pro praktické a technické činnosti využíváno odborných pracovišť. V hodinách převládala skupinová a individuální výuka. Komunikační úroveň žáků i učitelů byla na dobré úrovni, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výchovné složce výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, v pracovních činnostech jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Podkladem pro hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy jsou hospitační záznamy ředitele, předsedů metodických orgánů, pověřených ročníkových učitelů a hodnotící zprávy třídních učitelů. Průběžně se vyhodnocuje realizace výuky v blocích (1. - 3. ročníky) a příprava žáků pátých ročníků k přechodu na vzdělávací program Základní škola. Na základě sumarizace jmenovaných výstupů včetně hodnotící zprávy výchovné poradkyně je zpracována analýza za celou školu. Výsledky analýzy jsou předmětem jednání pedagogických rad, kde jsou projednávána případná opatření. V rámci předmětových komisí a metodického sdružení jsou připravovány a vyhodnocovány vědomostní testy z vybraných předmětů a jazykové prověrky pro jednotlivé ročníky. Škola využívá celostátních srovnávacích testů Kalibro pro žáky pátých a sedmých ročníků. Svou roli v rámci hodnocení a řešení výchovných problémů sehrává školní parlament složený z žáků pátých až devátých ročníků.

Výroční zpráva školy má velmi dobrou vypovídací hodnotu, seznamuje širokou veřejnost nejen s výsledky analýzy vzdělávání a výchovy, ale poskytuje též informace o akcích pořádaných pro

žáky a veřejnost, o organizování a výsledcích školních kol soutěží. O účast v soutěžích mají žáci velký zájem, svědčí o tom poměrně vysoká úspěšnost v okresních a krajských kolech. Nabídka zájmové činnosti ve škole je pestrá, děti mohou navštěvovat sportovní kroužky, kroužky výuky cizích jazyků, keramiky, informatiky, kroužky umělecky zaměřené (divadelní, hudební a taneční) a kroužky orientované na praktické činnosti. V letošním školním roce pracuje ve škole 24 skupin zájmových kroužků. Bohatá je nabídka volitelných předmětů, pro žáky sedmých až devátých ročníků je otevřeno celkem dvacet předmětových alternativ. Vzdělávací nabídka je ještě rozšířena o čtyři nepovinné předměty (angličtina pro 1. st., cvičení z češtiny a matematiky, sportovní hry). Pozitivně jsou hodnoceny aktivity školy promítnuté do účasti v mezinárodních a národních projektech (PHARE, Slunce do škol).

Výuka všech sledovaných předmětů je realizována v souladu se zvolenými vzdělávacími programy. Použité metody a formy práce ve vyučování jsou voleny přiměřeně k typu hodin a věku žáků. Výuka v 1. - 3. ročnících ve dvouhodinových blocích s využitím učičích center rozvíjí u žáků kooperativní dovednosti, vede je k spoluzodpovědnosti za vykonanou práci a k vlastnímu sebehodnocení. Ve čtvrtých a pátých ročnících jsou děti připravovány na odlišnost činností v programech Obecná a Základní škola. Pozitivem je neformální spolupráce metodických orgánů a funkční kontrolní systém. Všichni žáci mají možnost uplatnění v široké nabídce volitelných předmětů a zájmových kroužků. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako velmi dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Předmětem kontroly byla také součást školy - školní jídelna. Závěry z kontrolního zjištění jsou uvedeny v protokolu.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Údaje uvedené ve zřizovací listině korespondují s údaji v rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ 2001

1. Dodržení závazných limitů regulace zaměstnanosti

Kontrolou bylo zjištěno, že limity prostředků na platy, prostředků na ostatní platby za provedenou práci i limit počtu zaměstnanců byly organizací dodrženy.

Závazné limity regulace zaměstnanosti byly organizací dodrženy.

2. Kvalita zpracování zúčtování státních prostředků včetně dodržení stanovených termínů

Zúčtování státních finančních prostředků a jejich finanční vypořádání bylo provedeno dle platných zásad a v termínech v souladu s pokyny zřizovatele. Správně byl proveden odvod nevyčerpaných finančních prostředků přidělených na přímé náklady na účet zřizovatele.

Zúčtování státních prostředků bylo zpracováno kvalitně a ve stanovených termínech.

3. Efektivní využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu

Přidělené finanční prostředky byly v oblasti mezd a FKSP vynaloženy efektivně a v souladu s poskytnutým účelem. V oblasti ostatních přímých nákladů na vzdělání bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně s důsledky odvodu do státního rozpočtu.

Finanční prostředky byly využívány ve mzdové oblasti a FKSP efektivně a účelně. Ostatní přímé náklady nebyly využity efektivně a účelně.

4. Úroveň zpracování výroční zprávy o hospodaření

Zpracování výroční zprávy o hospodaření za rok 2001 je v souladu se zákonnou úpravou a obsahuje všechny předepsané náležitosti.

Výroční zpráva o hospodaření je zpracována podle zákonné úpravy.

Hodnocení efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v oblasti mezd a FKSP v kontrolovaném období vynaloženy efektivně a v souladu s poskytnutým účelem. Na úseku ostatních přímých nákladů bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně s důsledky odvodu do státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Zahajovací výkaz školy.
3. Celoroční plán práce školy a vnitřní řád školy.
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 a zpráva o hospodaření za rok 2001.
5. Časově tematické plány sledovaných předmětů.
6. Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
7. Písemné žákovské práce.
8. Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).
9. Kniha úrazů.
10. Provozní řady odborných učeben, tělocvičen, školních dílen.
11. Řád školní družiny.
12. Požární kniha.
13. Kniha revizí a kontrol elektrických spotřebičů podle ČSN 331 610.

14. Posouzení a zhodnocení rizikových situací a událostí z ledna 2002.
15. Seznam osobních ochranných prostředků zpracován v lednu 2002.
16. Traumatologický plán.
17. Evakuační plán.
18. Záznam o školení zaměstnanců o BOZP a PO.
19. Rozhodnutí Školského úřadu Bruntál čj. 930/04/2000-Ř ze dne 13. 12. 2000, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 5. 2000.
20. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2001.
21. Vnitřní platový předpis ze dne 2. 1. 2001.
22. Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2001.
23. Personální dokumentace zaměstnanců základní školy s osobním číslem (dále jen OSČ) 144, 150, 187, 205, 206, 2557, 15687, 25271, 28985, 3645, 37510.
24. Osobní dotazník ze dne 11. 7. 2000 a platový výměr zaměstnankyně s OSČ 206 s platností od 1. 1. 2001.
25. Osobní dotazník ze dne 14. 4. 1992 a platový výměr zaměstnankyně s OSČ 25271 s platností od 1. 1. 2001.
26. Mzdové listy zaměstnanců organizace za rok 2001.
27. Písemné podklady pro vyplácení odměn zaměstnanců.
28. Dohoda o provedení práce.
29. Rozpočet FKSP pro rok 2001 z 1. 2. 2001.
30. Zásady čerpání prostředků FKSP na rok 2001 z 12. 12. 2000.
31. Účetní doklady FKSP – faktury za rok 2001.
32. Účetní doklady FKSP – pokladna za leden až květen 2001.
33. Výkaz zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 k 31. 12. 2001.
34. Směrnice určující postupy v účetnictví a evidenci majetku z 9. 2. 2001.
35. Seznam účetních a pomocných knih z 1. 1. 2001.
36. Účtový rozvrh pro rok 2001.
37. Rozpis rozpočtu k 8. 10. 2001 z 5. 11. 2001 od Okresního úřadu Bruntál, referátu školství.
38. Plnění rozpočtu v roce 2001 – sestava z 1. 2. 2002.
39. Výsledovka – účelové zdroje 13/2001.
40. Účetní doklady – faktury č. 201297, č. 201260.
41. Výpis z bankovního účtu č. 4 z 26. 1. 2001.
42. Oznámení úřadu práce o plnění povinného podílu občanů se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců.
43. Finanční vypořádání dotací na školství poskytnutých územně samosprávným celkům z 27. 2. 2002.

ZÁVĚR

Poměrně početný kolektiv pedagogických pracovníků je složen převážně z mladých učitelů, kteří teprve získávají zkušenosti z oblasti metodické práce. Učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti si doplňují požadované vzdělání studiem na vysoké škole. Z pozorování v hospitovaných hodinách vyplývá, že daná realita nemá vliv na snížení kvality výuky. Ze strany vedení, metodického sdružení a předmětových komisí je v rámci kontrolní činnosti a dobrých partnerských vztahů poskytována mladším kolegům metodická pomoc.

Materiálně-technické zázemí, vybavení školy a celého školního areálu je na velmi dobré úrovni. Učební pomůcky jsou využívány účelně a efektivně, postupně probíhá jejich obnova a doplňování. Žákům jsou k dispozici odborné pracovny, výhodou jsou dvě počítačové učebny, z nichž jedna je vybavena v rámci projektu INDOŠ. Obě učebny jsou plně funkční. Účelně jsou vybaveny prostory pro výuku pracovních činností, ke sportovnímu využití slouží dvě tělocvičny a venkovní sportovní areál.

Výuka na prvním stupni podle vzdělávacího programu Obecná škola je hodnocena jako velmi efektivní. Vyučující využívají forem práce v učicích centrech, vhodnými motivačními prvky aktivizují žáky a vedou je ke kooperativním činnostem. Žáci jsou vychováváni k zodpovědnosti za práci ve skupině a k vlastnímu sebehodnocení. Na druhém stupni v rámci programu Základní škola převažovala forma frontální výuky, míra motivace byla u jednotlivých vyučujících rozdílná. Pro hodnocení práce žáků škola využívá vlastních i celostátních evaluačních nástrojů. Výstupy jsou analyzovány, na zasedání pedagogických rad jsou přijímána příslušná opatření. Hodnocení práce pedagogů se řídí dle předem stanovených kritérií.

Základní škola v oblasti hospodaření s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu postupovala v roce 2001 podle příslušných právních předpisů. Přidělené prostředky byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Isabela Hobzová
Členové týmu	Mgr. Olga Grossmannová
	Mgr. Ivan Tuček
	Mgr. Jiří Slavičinský

RNDr. Libor Kubica

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Alena Ledabylová

Hana Janošková

Ing. Pavel Hon

V Opavě dne 10. ledna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. ledna 2003.....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jiří Pozdíšek

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Moravskoslezský kraj - KÚ odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117 702 18 Ostrava	2003-02-14	145 27/03-5113
Město Bruntál náměstí Míru 1 792 01 Bruntál	2003-02-14	145 28/03-5113

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.